

Statens vegvesen
Postboks 1010 Nordre Ål
2605 LILLEHAMMER

Deres ref
22/71404-5

Vår ref
17/2170-

Dato
10. august 2023

Svar på henvendelse om endret bruk av tilskudd til reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud - Byvekstavtale i Bergens-området

Vi viser til brev av 6. juli 2023 der det redegjøres for endret bruk av tilskudd til reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud i byvekstavtalen for Bergens-området.

I henhold til byvekstavtalen som ble inngått 24. september 2020, ble det statlige tilskuddet til Bybanen til Fyllingsdalen økt fra 50 til 66 pst. I tråd med daværende vilkår vedtok lokale parter å benytte halvparten av denne økningen på 16 pst. til å halvere bompengetakstene for nullutslippsskjøretøy. Takstreduksjonene ble iverksatt 1. januar 2021. Inntektstapet som følge av lavere takster ble beregnet til 50 mill. 2020-kr årlig i perioden 2021–2029 basert på gjeldende andel elbiler ved beslutningstidspunktet. Tilskuddet har blitt utbetalt årlig i perioden 2020–2023.

Som det framgår av Prop. 111 S (2021-2022) *Nokre saker om veg, særskilde transporttiltak og transport i byområda mv.*, besluttet regjeringen at den delen av det økte tilskuddet på 16 pst. som tidligere var øremerket reduserte bompenger (8 pst.), kan endre formål hvis det er lokalt ønske om det. Tilskuddet kan fra 2023 brukes til tiltak for bedre kollektivtransport etter en lokal prioritering. En endret bruk krever lokalpolitiske vedtak. Vi viser for øvrig til Samferdselsdepartementets brev av 11. november 2022 til Statens vegvesen.

Gjennom vedtak i Bergen bystyre 23. november 2022, Vestland fylkesting 14. desember 2022 og Bypakke Bergen 16. desember 2022 ble det besluttet å reversere tiltaket med halvert bompengetakst for nullutslippsskjøretøy, og bruke hele tilskuddet til bedre kollektivtransport. Takstendringen trådte i kraft 1. mars 2023.

Statens vegvesen opplyser at Vestland fylkeskommune har beregnet at Bypakke Bergen har hatt et inntektstap som følge av reduserte takster i perioden fra 1. januar 2021–28. februar

Postadresse
Postboks 8010 Dep
0030 Oslo
postmottak@sd.dep.no

Kontoradresse
Akersg. 59
www.sd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 904

Avdeling
Veg-, by- og
trafikksikkerhetsavdelingen

Saksbehandler
Mari Braaten
Larsen
22 24 83 56

2023 på om lag 179 mill. kr. T.o.m. februar 2023 har tilskudd til reduserte bompenger som skal kompensere for dette inntektstapet vært på om lag 185 mill. kr.

Partene i byvekstavtalen for Bergens-området vedtok på styringsgruppemøte 22. februar 2023 at tilskuddsmidlene i sin helhet skal brukes til bedre kollektivtilbud til Bybanen. I forslag til handlingsprogram for perioden 2024-2027 er tilskuddet i sin helhet (118 mill. 2023-kr per år) foreslått bevilget til Bybanen. Handlingsprogrammet ble godkjent av Bergen bystyre 21. juni 2023, Vestland fylkesting 14. juni 2023, Alver kommunestyre 22. juni 2023, Askøy kommunestyre 15. juni 2023, Bjørnafjorden kommunestyre 15. juni 2023 og Øygarden kommunestyre 21. juni 2023. Dermed foreligger den lokalpolitiske forankringen av at dette tilskuddet i sin helhet skal gå til tiltak for bedre kollektivtilbud i resten av handlingsplanperioden.

Partene vil i handlingsprogrammene også for kommende år forplikte seg til å bruke midlene i tråd med formålet, og konkretisere bruken på et nivå som gjør at midlene kan forventes å bli brukt innenfor budsjettåret.

Partene i byvekstsamarbeidet for Bergens-området anser at de har oppfylt de vilkår staten har knyttet til endret bruk av tilskudd til reduserte bompenger og bedre kollektivtilbud slik det går frem av Samferdselsdepartementets brev av 11. november 2022.

Samferdselsdepartementet slutter seg til forslaget fra partene i byvekstavtalen for Bergens-området om endret bruk av det statlige tilskuddet som tidligere har vært øremerket reduserte bompenger. Dette økte statlige tilskuddet kan fra 2023 i sin helhet brukes til bedre kollektivtilbud i tråd med redegjørelsen fra Statens vegvesen i brev av 6. juli 2023.

Departementet vil imidlertid understreke at det samlede statlige bidraget til Bybanen til Åsane blir vurdert i arbeidet med Nasjonal transportplan 2025-2036. Inntil finansieringen av prosjektet er avklart, vil eventuell bruk av tilskuddsmidler til Bybanen til Åsane være på fylkeskommunens egen risiko. Departementet legger til grunn at det ved behov gjøres en ny vurdering av bruk av midlene for senere år etter at Nasjonal transportplan 2025-2036 er lagt fram, for å sikre at midlene brukes i tråd med formålet for tilskuddsordningen.

Samferdselsdepartementets foreliggende tilslutning i dette brevet og Statens vegvesen sin redegjørelse i brev av 6. juli 2023 utgjør samlet sett en tilstrekkelig dokumentasjon på endret bruk av det økte statlige tilskuddet, og er et tillegg til den inngåtte byvekstavtalen av 24. september 2020.

Med hilsen

Ingun Hagesveen (e.f.)
avdelingsdirektør

Mari Braaten Larssen
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Alver kommune

Askøy kommune

Bergen kommune

Bjørnafjorden kommune

Jernbanedirektoratet

Kommunal- og distriktsdepartementet

Statsforvalteren i Vestland

Vestland fylkeskommune

Øygarden kommune